20 червня, 20:47 | 18 хв | 4 | Оновлено - 22:35, 20 червня

Скандал з позбавленням Зеленського ордена Білого орла: усе, що відомо наразі

Софія Рожик

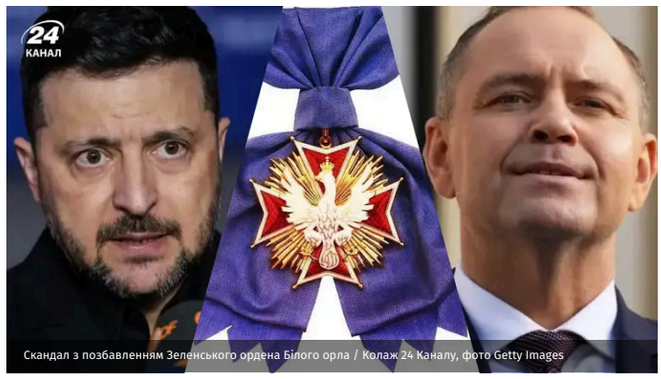

Скандал з позбавленням Зеленського ордена Білого орла / Колаж 24 Каналу, фото Getty Images

Між Україною та Польщею напружилися відносини через присвоєння підрозділу ССО імені Героїв УПА. На тлі свого невдоволення польський президент позбавив Володимира Зеленського ордена Білого орла.

1. ЩО ВІДОМО ПРО ПОЗБАВЛЕННЯ НАГОРОДИ?
2. ЩО СТАЛОСЯ ПОТІМ?
3. ЯК РЕАГУВАЛИ В УКРАЇНІ?
4. ЯК РЕАГУВАЛИ ІНШІ ПОЛЬСЬКІ ПОЛІТИКИ НА СКАНДАЛ?
5. ЗЕЛЕНСЬКИЙ ПОВЕРНУВ ОРДЕН НАВРОЦЬКОМУ І ПРОКОМЕНТУВАВ СКАНДАЛ
6. ЩО КАЖУТЬ ЕКСПЕРТИ?

Усе, що відомо про цей скандал наразі, реакції українських та польських політиків, розповідає **24 Канал**.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ Навроцький назвав Україну в ЄС загрозою для польських фермерів

Що відомо про позбавлення нагороди?

Зеленський був нагороджений найвищою державною відзнакою Польщі орденом Білого Орла ще 5 квітня 2023 року. Її вручив тодішній польський президент Анджей Дуда під час візиту українського лідера до Варшави.

Але нинішній президент Польщі Кароль Навроцький вирішив її забрати, критикуючи рішення Зеленського присвоїти одному з українських підрозділів почесне найменування на честь Героїв УПА. Навроцький назвав це додатковим аргументом для російської пропаганди.

Не пропускайте важливі сповіщення Підпишіться на 24 Канал у Telegram Додати

8 червня у Польщі відбулося засідання капітули ордена, під час якого розглядалося питання щодо відзнаки. Навроцькому передали висновок для прийняття остаточного рішення.

Згодом польські ЗМІ почали писати, що в оточенні польського президента розглядають паузу у декілька днів в ухваленні рішення, щоб дати можливість Україні відреагувати на ситуацію.

Ключовою умовою, яка могла б вплинути на рішення Навроцького, у Варшаві називали зміну назви одного підрозділу.

Попри це, уже 19 червня президент Польщі забрав у Володимира Зеленського орден Білого Орла.

У польсько-українських відносинах є межі, які не можна перетинати... Ми не можемо забути нашу історію. Ми не можемо відмовитися від нашої пам'яті та від гідності наших жертв. Саме так ми розуміємо наш обов'язок перед тими, хто більше не може говорити сам за себе. Саме так ми розуміємо значення Ордена Білого Орла, – зазначив Навроцький.

Водночас він заявив, що рішення "не спрямоване проти української нації та не означає зміни стратегічного напрямку політики безпеки Польщі". Також, за його словами, нічого не змінилося в польській підтримці України в боротьбі з Росією.

Що сталося потім?

Опісля оголошення рішення Навроцького щодо Зеленського низка українських посадовців вирішили відмовитися й від своїх польських нагород.

Так, глава МЗС України Андрій Сибіга заявив, що не бачить можливості зберігати надану йому у жовтні 2022 року високу державну нагороду Республіки Польща – Командорський хрест із зіркою Ордена "За заслуги перед Польщею". Невдовзі він поверне його Польщі.

Сибіга назвав рішення позбавити президента України ордену Білого орла "стратегічною помилкою", від якої виграє лише Москва.

Нам шкода, що емоції взяли гору в Варшаві та змусили польських політиків іти на невиправдані, імпульсивні та зневажливі кроки в бік навіть не Президента Зеленського, а насамперед Української держави. Справа не в орденах, а в ставленні. Ми завжди виступали за підхід взаємної поваги – навіть коли йдеться про складні та проблемні теми. А це передбачає, що ми поважаємо рішення одні одних навіть тоді, коли не погоджуємося з ними. "Погоджуємося не погоджуватися" як-то кажуть. Ми ніколи не хотіли цього конфлікту. Натомість протягом півтора року активно працювали над врегулюванням суперечностей, деполітизацією історичних питань, розблокуванням фахової, наукової роботи, пошуково-ексгумаційних робіт і перепоховань на запит польської сторони, відновленням діяльності Конгресу істориків,
– написав він.

Глава МЗС наголосив, що жоден президент іншої країни не буде диктувати нам нашу історію.

Керівник Офісу Президента Кирило Буданов теж заявив, що відмовляється від Золотого офіцерського хреста ордена "За заслуги перед Польщею", яким його нагородив у 2025 році польський президент.

Рішення Польщі він назвав "недружнім актом" і додав, що Україна дасть оцінку цій події, а ще – продовжить битися, захищаючи всю Європу, зокрема самих поляків.

Безумовно, це подарунок для московського агресора, який той обов'язково використає проти обох наших країн. Наші народи мають давні взаємини й різні сторінки історії – як героїчні, так і трагічні. Однак це має бути приводом для глибокого осмислення, а не грубих політичних спекуляцій. Україна не вказує жодному іншому народові, як вчити його історію. Тож і ми залишаємо за собою справедливе право на власну національну пам'ять та гідність,
– написав Буданов.

Пізніше про рішення відмовитися від ордена Білого Орла повідомив другий президент України Леонід Кучма.

Не для того Україна прийняла бій від Росії, яка обґрунтовувала своє вторгнення історичними претензіями, щоб сьогодні вже інші країни диктували нам нашу історію та визначали, кого нам шанувати,
– пояснив свій вчинок експрезидент.

Згодом аналогічний крок повторив і третій президент України Віктор Ющенко. Про відмову політика від ордена Білого Орла повідомила його речниця Ірина Ванникова.

Україна сьогодні захищає не лише себе. Наші військові захищають східний кордон усієї Європи. І будь-які кроки, які послаблюють українсько-польську єдність, зрештою працюють лише на користь Кремля,
– написала вона.

До протесту доєднався й колишній міністр закордонних справ України Борис Тарасюк. Він заявив, що робить це як знак незгоди з антиукраїнською істерією президента Навроцького.

Як людина, яка брала участь у відновленні відносин України з РП з 1990 року, вважаю, що нинішній президент РП руйнує відносини стратегічного партнерства, які вибудовувалися за останні 35 років. Звісно, що в Кремлі задоволені такими діями,
– сказав він.

Про аналогічне рішення повідомив і 5-й президент України Петро Порошенко. Він назвав рішення Кароля Навроцького "помилковим і несправедливим по відношенню до народу України", підкресливши, що нагорода присвоювалася передусім українському народові.

Ті в Польщі, хто не пережовує історичні міфи, а вивчає історію і робить висновки з її уроків, знають, що після того, як Україна втрачає незалежність, її втрачає і Польща,
– підкреслив Порошенко.

Як реагували в Україні?

В МЗС України закликали шукати шляхи до об'єднання та не давати можливості російській пропаганді розхитувати відносини між країнами.

Уже відбулася низка пошуково-ексгумаційних робіт та перепоховань з дотриманням християнських традицій. Також зараз, навіть попри загострення, триває чергова пошукова робота на території колишнього села Гута-Пеняцька на Львівщині.

Звісно, ми розуміємо, що зараз є загострення. Знову пішов контекст історичних дебатів. Але хочу звернути увагу, що за останні півтора року проведено колосальну роботу, аби знайти порозуміння навіть з найскладніших питань історичного минулого. Цю роботу розблокували міністр Андрій Сибіга та Радослав Сікорський ще наприкінці 2024 року,
– зауважував Тихий.

А ексглава МЗС Кулеба уже після оприлюднення рішення зазначив:

Не тих б'єш, Навроцький. Рейтинг і ненависть до українців засліплює очі, якими треба бачити реальну загрозу для Польщі. Але з нею воює Україна, а не президент Навроцький. Українці, зберігаймо спокій. На все свій час.

Одразу послідувала реакція Центру протидії дезінформації при РНБО.

Глава ЦПД Коваленко зауважив, що використання історичної травми як інструменту внутрішньої політики – радше ознака слабкості позиції, ніж принциповості.

"Шкода, що такої принциповості не було проявлено щодо Смоленської трагедії. Історія все розсудить", – додав він.

Ще раніше міський голова Львова Садовий зазначав, що Володимир Зеленський, отримуючи найвищу державну нагороду Польщі з рук Анджея Дуди, заявив, що приймає її від імені українського народу та українського війська.

Цікаво буде подивитися, як пан Навроцький їхатиме забирати цю нагороду в українських військових. Наразі він, наскільки відомо, не наважувався перетинати український кордон. Війна проявляє всіх: і тих, хто безпосередньо в ній, і тих, хто спостерігає збоку,
– писав Садовий.

Він зауважив, що Україна завжди пам'ятатиме "неймовірний порив польського народу" та його допомогу із перших днів повномасштабної війни. Поляки теж є серед загиблих на війні від рук Росії.

Дії Навроцького також залишаться у пам'яті.

"Хіба що вистачить мудрості припинити чіплятися до назв українських військових частин і зосередитися на підтримці війська, яке тримає найбільший фронт у Європі з часів Другої світової війни та власною кров'ю виграє для всього цивілізованого світу час на підготовку до непростих викликів майбутнього", – підсумував Садовий.

Як реагували інші польські політики на скандал?

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск ще раніше закликав обидві сторони зберігати спокій та не вдаватися до "ескалації".

Якщо ми будемо сваритися через минуле, хтось інший виграє майбутнє. Президент України має нарешті це зрозуміти. Поляки також. Поки не пізно,
– писав він у соцмережі X раніше.

А уже 19 червня після оприлюднення рішення він додав:

Конфлікт між Польщею та Україною подобається Путіну та шокує наших союзників. Завдання президентів Зеленського та Навроцького – пом'якшувати емоції, а не розпалювати напруженість. Лінія фронту лежить деінде.

Тим часом Марцін Пшидач, голова Бюро міжнародної політики, заявляв, що Зеленський повинен зателефонувати Каролю Навроцькому та попросити вибачення.

На його думку, рішення Зеленського нібито може бути пов'язане із запланованими виборами в Україні та бажанням українського президента побудувати власний політичний наратив, а також "розділити польську політичну сцену".

На тлі скандалу Пшидач навіть пригрозив, що "певні елементи можна змінити" в допомозі Україні, тобто зменшити її. А ще – запропонував повернутися до законопроєкту Навроцького про покарання за "пропаганду бандеризму", який у 2025 році не підтримав Сейм.

Рішення української сторони про надання військовим підрозділам звання "Героїв УПА", а по суті – бандитів під прапором УПА, є в Польщі неприйнятним. Це викликало загальне обурення. Звідси й анонс конкретних кроків з боку пана президента,
– казав він.

А от експрезидент Анджей Дуда, який і вручав нагороду, заявив, що це було "в інший час і за інших умов".

Він додав, що відтоді змінилися як обставини, так і поведінка українського лідера.

Звісно, президент (Навроцький – 24 Канал) вислухає думку капітули й, без сумніву, ухвалюючи рішення, врахує всі обставини та факти. А вони різні – не всі пам'ятаються, не всі широко відомі й не всі помітні в нинішній атмосфері,
– зазначав Дуда раніше.

Тим часом Радослав Сікорський пропонував почати позбавлення ордена Білого Орла не з президента України. Так, міністр закордонних справ Польщі навів приклади, коли нагороду вручали обурливим історичним постатям.

Серед них – російська імператриця Єкатерина II, фашистський диктатор Королівства Італія з 1922 по 1943 роки Беніто Муссоліні та польський політик, міністр оборони (2015 – 2018) Антоній Мацеревич.

Колишній глава Міністерства закордонних справ Польщі Яцек Чапутович зауважив, що дії Навроцького негативно впливають на міжнародний імідж Польщі та завдають шкоди її народові.

Керівник канцелярії президента Польщі Збігнев Богуцький прокоментував слова Андрія Сибіги, який назвав рішення Навроцького "стратегічною помилкою, вигідною лише Москві. Богуцький зазначив, що, мовляв, Зеленському давали шанс виправити ситуацію і перейменувати підрозділ, але він не скористався ним. За його словами, з боку Польщі не було допущено жодної помилки.

Зеленський повернув орден Навроцькому і прокоментував скандал

20 червня Володимир Зеленський повідомив, що відправив Навроцькому Орден Білого Орла.

Він нагадав, що у Польщі Орден Білого Орла є найвищою державною відзнакою, яка символізує довіру, особливі зв'язок із польською державою та вдячність народу. Така нагорода вимагає не лише заслуг, а й повагу до європейських цінностей.

Зеленський зазначив, що якщо вважається прийнятним, аби цей орден залишався у постатей на кшталт Катерини II, Беніто Муссоліні та Герхарда Шредера, то Україна не буде це оскаржувати.

Він також підкреслив вдячність України Польщі за підтримку у війні проти Росії, назвавши співпрацю між двома державами важливою для спільної безпеки та боротьби за незалежність.

За його словами, Україна й надалі розраховує на міжнародну солідарність і партнерство, яке має стати основою майбутньої системи безпеки в Європі після війни.

Окремо він заявив про готовність України до подальшого діалогу з Польщею для обговорення складних сторінок спільної історії та вшанування пам'яті жертв XX століття.

Ми вважали, що саме Українському народові і нашій армії у 2023 році був адресований Орден Білого Орла. Так тоді говорилося. Сьогодні я відправив Орден пану Президенту Польщі. Думаю, майбутнє підтвердить шану до українців,
– йдеться у зверненні президента.

Що кажуть експерти?

Кандидат політичних наук, директор East European Council Антон Найчук в ексклюзивній колонці для **24 Каналу** зауважував, що тема історії України в черговий раз стала об'єктом політизації, яка набуватиме дедалі більших масштабів з наближенням виборів до польського парламенту восени 2027 року.

У виграші у цій ситуації лиш Росія. Під власні цілі цю ситуацію вже активно використовують агенти впливу російської пропаганди у Польщі.

Зокрема, представники партії "Конфедерація корони польської" закликають припинити допомогу Україні під традиційні російські наративи: "Україна втягує Польщу у війну, яка не потрібна полякам".

А Вадим Денисенко, керівник аналітичного центру "Ділова столиця", виділив 5 причин скандалу. Один із них – багаторічна кампанія "Волинська різня", яку започаткував ще в часи Януковича Вадим Колісниченко. За останні 14 років ця історія вийшла за межі історичного дискурсу і стала одним з ключових наративів польського ресентименту.

Довідково. Ресентимент – це стан глибокої образи, заздрості та прихованої ворожості, який виникає через відчуття власного безсилля. Людина постійно подумки повертається до своїх невдач і звинувачує в них когось іншого.

Ще одна причина – відносно невелика частина польського суспільства не має бажання визнавати українців рівними собі.

А політолог Володимир Фесенко розповів **24 Каналу**, що уся історія довкола присвоєння почесного найменування "імені Героїв УПА" та Волинської трагедії здатна вдарити по відносинах України та Польщі. Тут важливо діяти мудро.

Так, на його думку, ситуація довкола УПА та Волинської трагедії – лише привід для жорсткої критики України. Основна проблема – негативне ставлення значної частини польського суспільства до українських мігрантів.

Тим часом засновник аналітичної платформи Resurgram Дмитро Корнієнко наголосив, що Україна проводить свою політику національної пам'яті. Їй важливо мати власних героїв та історичних постатей. І Польщі це ніяк не стосується.

Пов'язані теми:

НОВИНИ ПОЛЬЩІ | ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ | СКАНДАЛ | КАРОЛЬ НАВРОЦЬКИЙ

E-mail редакції
news24@24tv.com.ua

Номер телефону:
+38 044 390 5077

Ми тут:
м.Київ,
вул. Володимирська 61/11,
офіс 50

Ми в соцмережах:

Всі комерційні рекламні матеріали позначені словами "Спецпроєкт" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Позиція" відображають позицію авторів та героїв. Редакція може не поділяти їхніх поглядів. Детальніше щодо реклами та правил цитування можна ознайомитись в правилах користування сайтом. Усі права захищені. Матеріали сайту призначені для осіб старше 21 року (21+)

Онлайн-медіа «24 Канал»
пл. Галицька, буд. 15, м. Львів, 79008
Телефон +380 (32) 229-77-77
Адреса електронної пошти — legal@24tv.com.ua
Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-06057

© 2005—2026, ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"», 24 Канал.

Розробка сайту -